

40 000 000 levát biztosítottak a csitalisték (művelődési otthonok) fejlesztésére, illetve a csitaliste könyvtárak állományának gyarapítására. (Bibliotekar (Szófia), 1961. 1. no. 3-4. p.)

FINNORSZÁG

1950-ben a finn könyvtárak száma 2909 volt, 1960-ban már 4007-re emelkedett. A könyvtárak könyvállománya 1960-ban összesen 5 800 000 kötetből állt. Az olvasók száma 1950-ben kb. 400 000 volt, 1960-ban már 740 000-re emelkedett. Az otthoni kölcsönzések száma az 1950. évi kb. 6 millióról 1960-ban 15 200 000-re növekedett. (Kirjastolehti 54. vol. 1961. 7. no. 195. p.)

KINA

Ez idő szerint 2 országos és 9 regionális könyvtári bizottság működik a demokratikus Kínában a művelődésügyi miniszter égisze alatt. Ezek a bizottságok a könyvtárközi kölcsönzés, a katalogizálás és a könyvtárosképzés központjai. Az első országos bizottság székhelye Peking, a másodiké Sanghaj.

A pekingi bizottság 11 könyvtárat képvisel; közöttük szerepel a pekingi Nemzeti Könyvtár, a Kínai Tudományos Akadémia Könyvtára, a pekingi Egyetemi Könyvtár, a Kínai Orvostudományi Akadémia Könyvtára és a Kínai Agrártudományi Akadémia Könyvtára. A pekingi Nemzeti Könyvtár állománya - ez a könyvtárhálózat központja - 6 millió kötetből áll. 106 országgal áll csereviszonyban. 1960-ban 135,000 könyvet és folyóiratot küldött külföldre s 111,000-t kapott külföldről.

A Sanghaji Könyvtár, Kína második legnagyobb könyvtára, a természettudományos és műszaki könyvek könyvtárközi cseréjének biztosítása végett a város 170 ipari ágazatának könyvtárával alkot hálózatot. Ipari és természettudományi kutatás céljait szolgáló hatalmas forrásgyűjteménnyel rendelkezik. Könyvtárosait gyakran küldi ki üzemekbe és tudományos kutatóintézetekbe, hogy megismerkedjenek a műszaki találmányokkal és újításokkal. Gondoskodik róla, hogy a szakmák körébe vágó segédkönyvek és folyóiratok rendelkezésre álljanak. Egyik olvasóterme éjjel-nappal az újítók rendelkezésére áll. (Liaison. 1961. Szeptember 74. p.)

EGYETEMI KÖNYVTÁRAK

"TUDÓSOK PARADICSOMA, AZ OKTATÁS FELLEGVÁRA, AZ ISMERETEK NÉLKÜLÖZHETETLEN TÁRHÁZA..."

BUCK, Paul Herman: Problems and objectives of a great research library. - Libr.J. 86.vol. 1961. 11.no. 2051-2056.p.
Egy nagy tudományos könyvtár [Harvard Egyetem Könyvtára] problémái és célkitűzései.

tudósok paradicsoma, az oktatás igazi fellegvára s az ismeretek olyan tárháza, amit hazánk nem egykönnyen tudna nélkülözni".

A Harvard Egyetem elnöke legutóbbi évi jelentésében ezt írja az egyetem könyvtáráról:

"sok tudományág területén az élvonalbeli

Ebből a megállapításból indul ki a könyvtár professzor igazgatója, amikor cikkében a Harvard Egyetem Könyvtárának jelentőségét és jövő céljait próbálja megrajzolni.

A könyvtár jelentőségét nem egyedül állományának nagysága adja meg, hanem főként az a körülmény, hogy több nemzedék egymást váltó professzorainak céltudatos válogatása következtében az egyes szakterületek legfontosabb műveit szinte hiánytalanul tartalmazza. A gazdag könyvanyaghoz a tudósok a raktárban minden korlátozás nélkül hozzáférnek. A hatalmas állomány nem egyetlen épületben van összehozva, hanem - tanszékek, intézetek szerint - kilencvenegy kisebb egységre bomlik. Igaz, ez a decentralizáció bizonyos hátrányokkal is jár egyrészt az adminisztráció tekintetében, másrészt pedig azért, mivel - a tudományterületek egymáshoz való kapcsolódása folytán - sok esetben másodpéldányok beszerzésére van

szükség. Ezzel azonban nagyon is felér az az előny, hogy az irodalom mindig kéznél van, s gyűjteményüket az illető szakágazat területén működő tudósok jobban magukénak érzik.

A könyvtárnak nagy része van benne, hogy az egyetem a szakterületek legkiválóbb tudósait mondhatja professzorainak. Vonzó erőt gyakorol a legkiválóbb elmék számára.

A könyvtár jövő célkitűzését illetően a cikkiró legfontosabbnak a tudósok szükségleteinek kielégítését tartja. Ennek nemcsak az anyag kiválasztásában, hanem feldolgozásában és a szolgáltatások nyújtásában egyaránt meg kell nyilvánulnia. A költségvetési keretnek - a szükségletek növekedésével párhuzamosan - egyre nagyobbak kell lennie. Nemcsak a jelen igényeinek kielégítésével kell törődni, hanem a jövőre is gondolni kell. Egy bölcs professzor rakta le például az alapjait a mai szláv gyűjteménynek, amit akkoriban alig használtak fel, ma azonban egyike a legteljesebb ilyen irányú anyagnak. Igaz, ennek fenntartása és megfelelő kiegészítése ez idő szerint évente kb. harmincszor annyiba kerül, mint ezelőtt 30 éve.

A növekvő költségvetési keret ésszerű felhasználásának első feltétele a válogatás. A jelen szükségleteinek és a jövő fejlődési irányainak tekintetbe vételével kell a válogatást eszközölni. A nemzeti könyvtárakkal ellentétben itt nem helyes elv, hogy minden fontos, ami csak megjelenik. A felesleges mű nemcsak a beszerzéskor jelent felesleges kiadást, hanem később is, feldolgozása, raktározása stb. során. A válogatás az igazgató és a professzorok együttes munkájának eredménye. Az állomány gyarapításával párhuzamosan kell folynia az állomány apasztásának és átrendezésének is.

A könyvtárak közötti együttműködést és a mikrofilmezést gyakran olyan csodaszernek tekintik, amivel minden égető kérdés egykettőre megoldható. Kétségtelen, hogy ezek haszonnal járhatnak, de nem szabad egyedül rájuk támaszkodni. Semmi sem tudja pótolni azt az előnyt, amit a professzorok szabad használatára bocsátott raktár jelent. (BZ)

SZAKKÖNYVTÁRAK

A SZLOVÁK MŰSZAKI KÖNYVTÁR

HAJDUSEK, Jozef: Slovenská technická knižnica technickému rozvoju. = C1-tatel'. 10.rod. 1961. 6.no. 283-286.p.

A Szlovák Műszaki Könyvtár a műszaki haladás szolgálatában.

A Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormányának a műszaki és gazdasági tájékoztatás megszervezéséről és irányításáról hozott 606/59. sz. határozata - hangsúlyozva a műszaki és gazdasági tájékoztatás nagy jelentőségét a műszaki színvonal gyors

emelése és a népgazdaság eredményes munkája szempontjából - lefektette az egységes műszaki és gazdasági tájékoztatás elveit; a rendezés alapja a decentralizáció és a szakosítás elve. A tájékoztató szolgálatot több szervezeti egység látja el. A vállalatok keretén belül működő műszaki és gazdasági tájékoztatási részlegek, a szakközpontok, a minisztériumok kebelén belül működő irányító szervek mellett specializált tájékoztató in-